

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Barne- og likestillingsdepartementet
Barne- og ungdomsavdelingen
Postboks 8036 Dep.
0030 OSLO

Postadresse:
Postboks 8059
dep
0031 Oslo

Besøksadresse:
Tollbugaten 20

Internett:
www.imdi.no

E-post:
post@imdi.no

Sentralbord:
24 16 88 00

Telefaks:
24 16 88 01

Org.nr:
987 879 696

Bankkonto:
7694.05.12693

DERES REF
200702425-/KHT

VÅR REF
09-01071-2.TSZ

DATO
20.09.2009

Kommentarer til utredning om ungdoms fritidsmiljø og deltakelse og innflytelse lokalt

Det vises til høringsnotat om "utredning om ungdoms fritidsmiljø og deltakelse og innflytelse lokalt". Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) ser positivt på de forslagene som sikter på å forbedre deltakelse og innflytelse av ungdom med innvandrerbakgrunn. IMDi har noen kommentarer i forhold til begrepsbruk og enkelte punkter som har relevans for økt deltakelse av ungdom med innvandrerbakgrunn, for eksempel: inkludering av foreldre, enslige mindreårige flyktninger og samarbeid med innvandrerorganisasjoner.

Forslag til begrepsbruk i utredningen

Et gjennomgående problem i utredning er upresis begrepsbruk i omtalen av ungdom som selv er innvandrere eller som har innvandrede foreldre. "Innvandrerungdom", "ikke-vestlig ungdom", "ungdom med ikke-vestlig bakgrunn" og "ungdom med innvandrerbakgrunn" brukes om hverandre, og det er uklart om og når begrepene referer til ulike grupper. For eksempel i punkt 6.2.1: "Å gå detaljert gjennom hvordan innvandrerungdom deltar på alle de ulike aktivitetene sammenlignet med ungdom med norsk bakgrunn, sprenger formatet for denne utredningen". I henhold til SSBs begrepsbruk er "innvandrer" en person som selv har innvandret til Norge. Er det kun ungdom som selv har innvandret utredningen referer til her eller er det også norskfødte med innvandrerforeldre?

Utredningens upresise begrepsbruk gjør leseren i tvil om innholdet i forskningen det henvises til. For eksempel i punkt 6.2.4, når det refereres til undersøkelsen Ung i Norge: "45 % av norskfødte gutter og 38 av guttene fra ikke-vestlige land er medlem i idrettslag." Er "guttene fra ikke-vestlige land" innvandrere, barn av innvandrere eller begge deler? Inkluderer kategoriene "norskfødte gutter" barn av innvandrere som er født i Norge, slik begrepet skulle tilsi?

Flere steder omtales ungdom med innvandrerbakgrunn som noe annet enn "norsk" ungdom. For eksempel i punkt 6.2.1: "Ungdom med innvandrerbakgrunn i Oslo er mer knyttet til familie og nærmiljø enn norske ungdommer." Majoriteten av ungdom med innvandrerbakgrunn er født i Norge. Å omtale barn og ungdom som er født i Norge som ikke-norske er både upresist og ekskluderende.

Betydningen av inkludering av foreldre

IMDi vil bemerke at det er nødvendig med oversettelse av informasjon til flere språk og bruk av tolk for at foreldre med innvandrerbakgrunn skal få kunnskap om innholdet i fritidsaktiviteter. Gjennom dette vil foreldre få den nødvendige informasjon slik at de kan føle seg trygge på det som foregår under slike aktiviteter. Inkludering av foreldre i slike aktiviteter vil også øke deres kunnskap om det norske samfunn og samtidig gi dem mulighet til å øke deres sosialkapital, dvs. utvikle sosiale nettverk og tillitsfulle relasjoner til andre mennesker.

Institutt for samfunnsforskning (ISF) rapport for IMDi (IMDi-rapport 10-2008) om *Ungdom med innvandrerbakgrunn. Verdier, normdannelse og livsvalg – en kunnskapsstatus* viser at god kommunikasjon er forutsetningen for godt samarbeid mellom hjem og skole. Tiltak som økt skoling av lærere og personlig kontakt med muntlig kommunikasjon med foreldre kan benyttes til å løse mangelfullt samarbeid mellom hjem og skole. Det er viktig at dialogen mellom hjem og skole er preget av gjensidig respekt. Studier viser at foreldre som har fått nok informasjon og har hatt mulighet til å bidra i felles aktiviteter støtter barnas deltakelse i skole- og fritidsaktiviteter.

Enslige mindreårige flyktninger

Fritidsaktiviteter har stor betydning for enslige mindreårige flyktninger som bosettes i Norge. Enslige mindreårige flyktninger er en voksende gruppe. IMDi har som sitt mål å bosette om lag 800 enslige mindreårige i løpet av 2009, noe som er en firedobling sammenlignet med 2008. For 2010 er det ytterligere bosettingsbehov for denne gruppe. De fleste enslige mindreårige flyktninger er mellom 15 og 18 år og dermed har begrenset ungdomstid i sitt nye hjemmeland.

Enslige mindreårige flyktninger har særlig behov knyttet til omsorg og inkludering men er samtidig en stor ressurs for samfunnet. Et fellestrekk for alle enslige mindreårige flyktninger er at de har erfart tap som brudd på kontakten med foreldrene sine, tap av annen familie og venner, og oppløsning av sosiale nettverk. En viktig oppgave enslige mindreårige flyktninger står over for når de har fått en varig bosetting, er derfor å bygge sosiale nettverk. Deltakelse i organisert idrett, frivillige organisasjoner og fritidsklubber er en viktig kanal inn i det norske samfunnet også for denne gruppen.

Innvandrerorganisasjoners rolle

De fleste innvandrerorganisasjoner har ikke egne grupper for ungdom, men det finnes noen ungdomsorganisasjoner som er stiftet av innvandrerungdom, for eksempel Afrikan Youth. Det er imidlertid flere innvandrerorganisasjoner som har aktiviteter som er myntet på ungdom.

Mange opplyser at de har ideer til å igangsette integrerings- og inkluderingstiltak for innvandrerungdom, men har ikke midler til å gjennomføre disse.

Innvandrerorganisasjoner kan bl.a. bidra med kultur- og religionskunnskap og nettverk innad i sine miljøer, noe som kan benyttes når tiltak skal utredes og gjennomføres. Man kan også oppfordre til "twinning" samarbeid mellom innvandrerorganisasjoner og de store frivillige organisasjoner som har både midler, apparat, kunnskap om organisasjonsarbeid og drift av frivillige tiltak.

Ungdomsorganisasjoner knyttet til trossamfunn

Mange moskeer og andre trossamfunn har egne ungdomsgrupper som kan være gode samarbeidspartnere for de som har ansvar for organiserte fritidsaktivitetene. Ved å etablere samarbeid med trossamfunnene vil ungdom med innvandrerbakgrunn få større mulighet til å delta i ulike aktiviteter på fritiden siden både moskeer og andre type trossamfunn kan ha legitimitet hos foreldre. En slik legitimitet kan hjelpe ungdommene når det gjelder tillatelse fra foreldre for deltakelse på fritiden.

Med hilsen
for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Osmund Kaldheim
Direktør

Timothy Szlachetko
Høringskoordinator